

KOKAS ÉS TÁRSA TERVEZŐ KFT.
ÉPÍTÉSZ ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ IRODA

Tel/Fax: (72) 324-326 Iroda: 7624 Pécs, Budai Nagy A. u. 1. Levélcím: 7627 Pécs, Havihegyi út 66. E-mail: kokas@minicomp.hu

SZAPORCA
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEINEK ÉS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁNAK
MÓDOSÍTÁSA

SZERKEZETI TERV LEÍRÁS

AZ 56/2004.(XI.17) KT.SZ. HATÁROZATTAL ELFOGADOTT

SZAPORCA

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE
SZERKEZETI TERV LEÍRÁS

A KÖVETKEZŐK SZERINT MÓDOSUL
(a módosítások vastag piros betűvel szedve):

1. A TELEPÜLÉS SZERKEZETE

A község Baranya megye déli részén helyezkedik el. Közel fekszik a magyar-horvát államhatárhoz, a Dráva folyóhoz, mellyel a település határos. Pécstől 40 km-re, a legközelebbi várostól, Harkánytól 11 km-re terül el. Vajszlótól 10, Sellyétől 22 km távolságra található.

A település az Ormánság része, e tájegység középső részén található. Területe jellemzően sík vidék, nagy része a Dráva folyó árterületéhez tartozik, mely a településtől délre foltokban erdővel borított, míg a többi égtáj irányában a szántóföldek dominanciája jellemző. A vízfolyásvölgyek menti vizenyösebb területeken nagyobb, természeti értéket is képviselő gyepfelületek maradtak fenn. A belterülettel határos területeken pedig a valamikori legelők napjainkra már sok helyütt elszántott nyomai láthatók.

A település szomszédai északon Kémes, keleten Tésenfa, délen a Dráva folyó, nyugaton Cún. Közúton jól megközelíthető, mégpedig a Harkány, Selye, Vajszló, Kétújfalu, Szigetvár úton, Kémesen keresztül. Szaporcán átmenő forgalom gyakorlatilag nincs, lévén a település zsákfalú. A község elérhető vasúton is Harkány és Barcs irányából, a szomszédos Kémes vasúti megállójának igénybevételével.

A község 280 fős lakosságával Baranya megye aprófalvas településszerkezetéhez tartozik.

A község – alapsémájában - jellegzetes, keresztutcás település. A hosszan elnyúló „Fő” utcára (Kossuth u.) fűződnek fel a szalagtelkek. A település ősi magja a református templom és a plébánia környéke lehetett. A lakótelkek döntő többsége a 20. század elejére kialakult.

A település a Fekete-víz mellett épült (ennek falu melletti része azóta holtág lett).

A közintézmények (iskola, óvoda, községháza, orvosi rendelő, művelődési ház, teleház) a környező települések központjaként működő Kémesen vannak.

TELEPÜLÉSSZERKEZET FEJLESZTÉSE

A külterület történetileg kialakult úthálózata és tájszerkezete távlatban is megőrzendő. Szerkezeti változást egyrészt néhány, jellemzően általános művelésű mezőgazdasági terület belterületbe vonása jelent lakóterület bővítés céljára. **További változást jelent az Ős-Dráva programhoz kapcsolódó rekreációs és idegenforgalmi célú beruházások céljára szolgáló, beépítésre nem szánt területek kijelölése.**

A belterületbe vonást a szükségesnek látszó legkisebb mértékű szintben határoztuk meg. A fejlesztésre kijelölt területeket ütemezve, a szükségleteknek megfelelően lehet belterületbe vonni.

A belterületen a szerkezeti fejlesztések elsősorban a lakóterület kis mértékű kiterjesztését szolgálják. Ehhez az érintett, ma még külterületi ingatlanokat belterületbe kell vonni, a szükséges közterületeket ki kell alakítani.

Lakófunkció számára kialakítandó terület:

A Kossuth utcai beépítéstől északra eső terület beépítése falusias lakóterület számára (belterületbe vonandó)
Más terület nem kerül belterületbe vonásra.

2. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

2.1 A BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

2.1.1 LAKÓTERÜLET

A település lakóterületei az OTÉK szerinti „Falusias lakóterület” területfelhasználási kategóriába tartoznak.

Tervezett fejlesztés:

Az újonnan beépíthető területek a következők:

A Kossuth utcai beépítéstől északra eső terület – kb. 8 lakótelek

A meglévő beépíthető területek a következők:

A településen jelenleg két beépítetlen telek van.

A település területén falusias lakóterületen elhelyezhető lakóépületek száma kb. 10 db.

2.1.2 GAZDASÁGI TERÜLET

A település gazdasági területei az OTÉK szerinti „Mezőgazdasági üzemi terület” területfelhasználási kategóriába sorolhatók.

Tervezett fejlesztés:

A jelenlegi gazdasági területek kialakulnak tekinthetők, a tervben új gazdasági területek nem lettek kialakítva. A megengedett legnagyobb szintterület-sűrűség 0,6.

2.1.3 KÜLÖNLEGES TERÜLET

Különleges területfelhasználási elem a temető.

A megengedett legnagyobb szintterület-sűrűség temetőben 0,1.

2.2 A BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

2.2.1 KÖZLEKEDÉSI TERÜLET

A település közlekedési területei:

- 58126. sz. Tésenfai bekötő út
- Mezőgazdasági utak
- Új kiszolgáló út
- Meglévő kiszolgáló utak
- Önálló gyalogutak

A közlekedési területek szélessége 8,5 - 28 m.

Közlekedési területek kategóriái:

Út	Közlekedési terület jele	Kategória		Közlekedési terület szélessége
		jelenleg	távlatban	
58126. sz. Tésenfai bekötőút	KÖu-1	külterületi mellék-út, bekötőút (K.VI.C.)	külterületi mellék-út, bekötőút (K.VI.C.)	meglévő (16 m)
Egyéb közutak és mezőgazdasági utak	KÖu-2	külterületi mellék-út, egyéb út (K.VIII.C.)	külterületi mellék-út, egyéb út (K.VIII.C.)	meglévő vagy min. 8,50 m
Meglévő kiszolgáló utak Tervezett kiszolgáló utak	KÖu-3	(B.VI.d.B.)	(B.VI.d.B.-C.) (B.VI.d.C.)	meglévő (26-28 m) 18,0 m

2.2.2 ZÖLDTERÜLET

- A község zöldterületei: belterületen a település központjától nyugatra, a Kossuth utca déli oldalán találhatóak, külterületen pedig az Ó-Dráva meder mellett (horgásztanya, valamint a külterület déli végén (javasolt táborozó hely).

Betartandó előírások

A zöldterületeket folyamatosan karban kell tartani, különös tekintettel a parlagfű irtására.

2.2.3 ERDŐTERÜLET

- A község jelentősebb összefüggő erdőterületei a település közigazgatási területének dél-nyugati, és déli részén, foltokban találhatóak. A meglévő erdők elsősorban gazdasági rendeltetésűek, területi megjelenésük állandósult, távlatban is megtartandó.
- Védett területeken az erdők rendeltetése védelmi.

Betartandó előírások

Az erdőszegélyek tájképi szempontból jelentősek, fokozott figyelmet érdemelnek.

Lehetőleg hosszabb idejű felújítás végzendő, a tarvágásos felújítás korlátozandó, a tájidegen fajok mellőzendők, a többszintes telepítések tervezése, kedvezőtlen tájképi elemek takarása folyamatosan szükséges.

2.2.4 MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

- A mezőgazdasági területeket többféle művelési mód jellemzi.
- A mezőgazdasági területek három féle kategóriáját, általános - ezen belül szántó – mezőgazdasági területeket, valamint korlátozott használatú általános - ezen belül gyepek - mezőgazdasági területeket, végül kertes mezőgazdasági területeket jelöli a terv.
- A település területén lévő fás legelők beletartozhatnak a „Magyarország Érzékeny Természeti Területei” programba, mely a fenntartható mezőgazdasági földhasználatot tüzte ki célul. Ez a cél a hagyományos gazdálkodási módok újbóli elterjedésének támogatásával a táj jellegének, természetes és természetközeli élőhelyeinek megőrzése.

Előírások

A szántóföldek területén a mezsgyéket védeni kell, a jelentős földutak mentén fasorokat kell telepíteni.

Az „Magyarország Érzékeny Természeti Területei” programban való részvételt támogatni kell.

A védett természeti területek mentén védősávot (pufferzónát) kell kialakítani.

A korlátozott használatú (általános) mezőgazdasági területeken (legelő, gyepek) a táj és a tájképvédelem érdekeit figyelembe véve építési telek nem alakítható ki.

2.2.5 VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET

- A község vízgazdálkodási területei:
- A Dráva medre és partja, a beletorkoló vízgyűjtő árkok, patakok, valamint a körülöttük elterülő mocsaras területek.
- A Fekete-víz medre és partja, a beletorkoló vízgyűjtő árkok, patakok, valamint a körülöttük elterülő mocsaras területek.
- A Pécsi-víz, medre és partja, a beletorkoló vízgyűjtő árkok, patakok, valamint a körülöttük elterülő (mocsaras) területek.
- A település külterületén lévő nádasok, mocsarak, tavak.

A Dráva és holtágai a Nemzeti Park, az Ökológiai hálózat, Natura 2000, Ramsari területbe tartoznak.

Előírások

Cél elsősorban a víz levezetésének biztosítása, karbantartása mellett, a táji- és természeti értékek megőrzése. A partszegély értékes növényzete nem pusztítható el. A vízgazdálkodási területeken a hatályos természetvédelmi jogszabályokat, a táj és a tájképvédelem érdekeit és az erre vonatkozó előírásokat figyelembe kell venni.

2.2.6 KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

Szaporcán jelenleg beépítésre nem szánt különleges terület nincs.

Tervezett fejlesztésIdegenforgalmi célra

Ökoturisztikai látogatóközpont alakítandó ki a 0203 és a 0196 hrsz. földrészletek felhasználásával. Az épület-állomány a 0203 hrsz. földrészleten épül fel, keleti szélén a látogató épületekkel, nyugati szélén állattartó (bemutató) épületekkel. A látogató épületekhez dél felől táborozó hely, nyugat felől gyümölcsös és mintakert csatlakozik. A két épületcsoportot fás legelő választja el. A különböző funkciókat tanösvény fűzi fel.

Rekreációs célra

Rekreációs terület alakítandó ki a Kossuth L. u. (325 hrsz.) déli, a valamikori holtággal határos szakaszán. A terület parkosítandó, azon a pihenést szolgáló építmények elhelyezését kell szorgalmazni.

3. VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT ÉS VÉDŐ TERÜLETEK3.1 MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

- A település területén két azonosítatlan, nyilvántartott régészeti lelőhely van, Vágottmege és a Temető területe.
- A nyilvántartott régészeti lelőhelyek a következők:

Lelőhely száma	Lelőhely helye (Hrsz.)
1.	180/6-11, 174/7-10
2.	
3	0180/22-31, 0180/33-40
4.	218/7, 218/15-31
5.	363, 364
6.	278
7.	0180/1-12, 0180/20-24
8.	0192/4-7,0192/9-11
9.	0136/9-12

- A település műemléke a református templom.
- A helyi védelemről a terv mellékletében található értékvizsgálat alapján a Helyi Építési Szabályzat szerint kell gondoskodni.

3.2 TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

- A község területén kiemelt oltalom (országos, vagy helyi védelem) alatt álló természeti értékek jegyzékét a terv mellékletében található Táj-, és természetvédelmi munkarész tartalmazza. A természeti értékek védelméről az Táj-, és természetvédelmi munkarész javaslata alapján, a Helyi Építési Szabályzat szerint kell gondoskodni.

- Általános tájvédelmi szempontból a külterületeken védettségi szinttől függetlenül érvényesíteni kell a tájvédelmi érdekeket.
- A település területén a tájképvédelembe sorolandó, tájképileg megőrzendő egységek a következők:
 - az ex lege védelem alatt álló természeti területek,
 - az ökológiai hálózat területei (ezen belül a vízfolyásokat kísérő, jellegzetes tájkaraktert megjelenítő ökológiai folyosók),
 - a helyi természetvédelmi oltalom alatt álló területek,
 - a holtágak (általában az ökológiai folyosók térsége, a holtágak, vízfolyások mentén, tavak környékén és a dombosági erdőfoltokon),
 - a vízfolyások menti ligeterdők,
 - általában a mezőgazdasági kultúrtáj mozaikos területfelhasználású, hagyományos tájhasználatú részletei;
 - a tájba harmonikusan illeszkedő, építészeti egységes településképet őrző település, belterülete épített környezete sziluettjével,
 - a település és táj kapcsolatának fontos elemeként a közparkok, zöldterületek.

Előírások

A cél a táj arculatának megőrzése. Ezért a terület mezőgazdasági területein törekedni kell a művelési ágak kialakult arányának megtartására.

A művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében megengedett.

Új, beépítésre szánt terület csak a meglévő beépítési területhez kapcsolódva alakítható ki.

A település beépítésre szánt területe csak a történelmi településszerkezethez igazodva, az utcahálózat szerves folytatásaként növelhető.

A tájban megjelenő település-sziluetet megváltoztató bel- vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell.

Az új távvezetékek (energia- és hírközlő vezetékek) létesítésekor minden olyan esetben törekedni kell azok terepszint alatti elhelyezésére, ha ez védendő értéket veszélyeztet.

A kiépítendő közlekedési utakat, lehetőség szerint, a domborzati adottságokhoz igazodó nyomvonalon kell vezetni.

3.3 KÖRNYEZETALAKÍTÁS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

A település közigazgatási területét üzemelő és távlati ivóvízbázis érinti. Lehatárolt hidrogeológiai védőterületen belül a 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet 5. számú melléklete szerint lehet építési tevékenységet folytatni. Az előzetesen lehatárolt védőterületeken belül a hidrogeológiai „B” védőövezetre vonatkozó előírásoknak kell megfelelni.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 7/2005. (III. 1.) KvVM rendelettel módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint Szaporca Község területe a településsoros lista szerint fokozottan érzékeny és a település közigazgatási területét érintő sérülékeny vízbázisok (üzemelő és távlati) védőterületeire tekintettel kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő település.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Kormányrendelet szerint Szaporca nitrát-érzékeny területű település, így be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védeleméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól szóló, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet szerint a „helyes mezőgazdasági gyakorlat” szabályait.

4. INFRASTRUKTURÁLIS HÁLÓZATOK

4.1 KÖZLEKEDÉS

Szaporca térségében gyorsforgalmi út nincs. Az I. és II. rendű főutak a térséget szintén elkerülik. A legközelebbi főút az 58. sz. Pécs – Harkány – Drávaszabolcs országos II. rendű főút, amely Harkánynál érhető el. Az 58. sz. úton a Szaporca településszerkezeti tervének módosítása

megyeszékhely Pécs és Horvátország jól megközelíthető. A településtől északra Kémesen halad keresztül az 5804. sz. Harkány – Sellye – Darány összekötő út, amely az Ormánsági településeket fűzi fel. Ezen az úton Harkányon keresztül, illetve a Vajszlónál csatlakozó Pécs – Vajszló összekötő úton érhető el a megyeszékhely Pécs. Az 5804. sz. úthoz csatlakozik Kémes településközpontban az 58126. sz. Tésenfai bekötő út, ahonnan Szaporca is megközelíthető (K.VI.B.és B.V.c.B.).

A településtől északra Kémesen halad keresztül a Középrigóc – Villány vasútvonal. A vonalon átmenő áruforgalom nincs. Személyszállításban Sellye, Villány és Barcs állomásokon át lehet eljutni a vasúti törzshálózatra. A vasútvonalon az utazási igény kicsi a települések alacsony lélekszáma és a megállóhelyek gyaloglási távolságai miatt. A legközelebbi vasútállomás Kémes északnyugati szélén az 5804. sz. út mellett található.

Összességében Szaporca regionális közlekedési kapcsolatai megfelelőnek mondhatók.

Szaporca és a szomszédos települések közötti kapcsolatai az országos közutak igénybevételével megoldottak, kivéve az északra található Rádfalva és a keletre lévő Drávacsehi, amelyek csak jelentős kerülővel közelíthetők meg.

A település északi határán halad az 58126. sz. Tésenfai bekötőút. Erről az útról ágazik le a település főutcája, a Kosuth L. (volt Szaporca) utca. Az útról még egy további út, a Dózsa György utca csatlakozik. Az utak kategóriája belterületi mellékút, kiszolgáló út (B.VI.d.B.) Az utak mindkét oldalon vízelvezető árok és járda található. A közlekedési terület szélessége 26-28 m.

A településen belül az 58126 sz. úton és a Szaporca utcában van autóbusz közlekedés, autóbusz megállóhely a csomópontban és a Szaporca utcában van. A települést a Siklós – Vajszló járatok érintik. A megállóhelyektől a település területe 500 méteres gyaloglási távolságon belül elérhető.

A legközelebbi lévő Kémes vasútállomáson 5 vonatpár közlekedik naponta, vasúton Villány, Harkány, Sellye és Barcs elérhető.

Kerékpárforgalmi létesítmény a településben nincs.

Tervezett fejlesztés

- Új lakó és kiszolgáló utak: Új kiszolgáló út a Tésenfai bekötőúttal párhuzamosan készül, az útkategória B.VI.d.C., a közlekedési terület szélessége 18,00 m.
A tervezett út javasolt keresztmetszeti kialakítását az M-1 tervezett jellemző keresztmetszvények tervlapon bemutatjuk.
- Kerékpárutak: Baranya megye területrendezési terve szerint a településen külterületén a Drávaparton halad majd egy nagyterületű kerékpárút. Egy másik nagyterületű kerékpárút tőle keletre az 58. sz. úttal párhuzamosan lesz. Kistérségi kerékpárút szerepel a tervben Szaporcától nyugatra az 5801. és 5821. sz. utak nyomvonalával, valamint északkeletre az 5814. sz. út mellett.

4.2 KÖZMŰVESÍTÉS

- A vízellátás saját (a szomszéd településekkel közös) vízellátó műről megoldott. Az ökoturisztikai látogatóközpont vízellátását a községi vízhálózatról kiépítendő vezetékről kell megoldani.
- A vezetékes gázellátás nem megoldott, fejlesztésére szükséges.
- A szennyvízelvezetés nem megoldott, a hálózat kiépítése a közeljövő feladata.
- A villamos energia és a távközlési ellátás megoldott. Az ökoturisztikai látogatóközpont villamos energia ellátását a községi hálózatról kiépítendő vezetékről kell megoldani. A táj védelme érdekében a földkábeles kialakítást kell szorgalmazni.
- A csapadékvíz elvezetés nyílt árkokban megoldott.

Szaporca Község Önkormányzata Képviselő-testületének sz. határozatával elfogadva.

Szaporca,

.....
polgármester

.....
körjegyző